

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Вх. № КИП - 053 - 01 - 26
гама 24.08. 2020 г.

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА
КЕЛН 730
19 AUG 2020

ДО

Г-Н ПЕТЬР КЪНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ИКОНОМИЧЕСКА ПОЛИТИКА
И ТУРИЗЪМ

СТАНОВИЩЕ
от
БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Относно: Ваше писмо изх. № кип-053-01-26/06.08.2020г. с искане за становище по Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда, № 002-01-32/03.08.2020г.

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка с предвидяните изменения и допълнения в Кодекса на труда (КТ), Българската търговско-промишлена палата (БТПП) изразява следното становище:

I. БТПП принципно подкрепя инициативата за промяна на част от оstarелите и недостатъчно адаптивни норми в Кодекса на труда, с цел да бъдат актуализирани трудовоправните отношения с развитието на пазара и новите форми на заетост.

В тази връзка БТПП подкрепя предложените изменения направени в:

- § 5 – изменение на чл.53, ал.3 от КТ

1

Българска търговско-промишлена палата

- § 7 – нова ал. 4 на чл. 107т от КТ
- § 9 – изменение на чл. 114а от КТ
- § 10 – изменение на ал. 6 от чл. 121а от КТ
- § 15 – нова ал. 2 от чл. 146 от КТ
- § 22 – изменение на чл. 328, ал.1, т. 10 от КТ

По параграф § 4 – изменение на ал.4 на чл. 51б от КТ и създаването на нови ал.5, 6 и 7:

Българската търговско-промишлена палата подкрепя формулировката на ал. 4 на чл. 51б от КТ, постигната при обсъжданията по време на Националния съвет за тристррано сътрудничество, но нашата принципна позиция продължава да бъде, че е най-добре да бъде запазен досега действащия текст, който предоставя повече гаранции, че ще бъде отчетено мнението на зaintересуваните страни. В наше становище № 318 от 13 март тази година сме изложили подробни аргументи срещу промени във връзка с простирането на колективните трудови договори, които не предоставят такива гаранции.

БТПП твърдо отстоява становището, че всяко едно предприятие трябва да има право и възможност на своя преценка за колективен трудов договор съгласно финансовите и организационните си възможности.

II. Въпреки това БТПП счита, че част от предложените текстове на проекта са неприемливи и е необходимо да претърпят корекции с изложените по-долу аргументи:

1. По параграф § 2 – изменение на чл. Зв, ал. 1 от КТ считаме, че нормата трябва да се измени.

Предлагаме следното изменение на текста:

„Националният съвет за тристррано сътрудничество обсъжда и дава мнения по законопроекти, независимо от вносителя, проекти на подзаконови нормативни актове и решения на Министерския съвет.

Мотиви:

Въпросите свързани с трудовите икономически отношения имат сложна семантична същност и са обвързани и с много други правоотношения от социалния и икономическия живот. Разпоредбата съдържа повече неясноти относно обхватта и съдържанието на думите „други въпроси“ (може ли да бъдат например политически). Въпросите на тристраниното сътрудничество съгласно чл. 3, ал. 1 са достатъчно обхватни, тъй като нормата трябва да се тълкува разширително. От една страна е необосновано естеството на въпросите, които се гледат от страна на НСТС да бъде прекомерно разширен. От друга страна, неведнъж се е случвало важни теми засягащи косвено трудовите и свързаните с тях икономически отношения, да не се представят в тристрания съвет за разглеждане с мотива, че те не попадат пряко в обхватта на чл. от КТ, каквито са проектозаконите, внесени директно в Народното събрание от народните представители.

- 2. По параграф § 6 – създаване на нова ал. 3 на чл. 57, предлагаме нормата да се измени като от текста да отпаднат думите „включително заплащане на парична присъединителна вноска“.**

Мотиви:

Така разписана нормата създава убеждение, че в състава на КТД е задължително да има „заплащане на парична присъединителна вноска“, което противоречи на принципната идея на КТД, а именно уговоряне на допълнителни условия между страните, което се изразява чрез тяхната свободна воля. Напълно възможна е хипотезата страните да решат присъединяването да е безвъзмездно и да го декларират в писмен вид в КТД.

Това на практика създава нормативно задължение за принудително членуване в синдикални организации. Обръщаме внимание, че тук не става дума за задължителна държавна такса и същата не би следвало да е определена в нормативен акт.

Целта на разпоредбата е разширяване на приложението на КТД, а не финансовото укрепване на синдикатите. В този смисъл

приоритет трябва да се даде на възможностите за подобряване на условията за присъединяване към КТД, а не поставянето на свободната воля на работниците в зависимост от допълнителни финансови тежести.

- 3. По параграф § 13 – изменения и допълнения в ал. 3 на чл. 140 от КТ, предлагаме нормата да се измени, като премахне думата „топла“ и не се приеме предложението за „безплатна“. Предлагаме следния текст на нормата:**

„Работодателят е длъжен да осигурява на работниците и служителите храна, ободряващи напитки и други облекчаващи условия за ефективно полагане на ноцния труд“.

Мотиви:

Работодателят може да осигури на разположение на работниците възможност за допълнително закупуване на храна или напитки от автомати и/или други места. Така разписана нормата може да бъде тълкувана неправилно от страна на контролиращите органи и повод за санкциониране на работодателите. Самият термин „безплатна храна“ е неточен, защото някой трябва да я плати и това е работодателят, освен ако е осигурена от благотворителни източници като Червения кръст.

- 4. По параграф § 14 - изменения и допълнения в ал. 2 на чл. 142 от КТ и създаването на нова ал. 3, считаме че предложението трябва да отпадне.**

Мотиви:

Съгласно чл. 4 от 1-ва Конвенция на МОТ ограничаването на работните часове, предвидено в чл. 2 от Конвенцията, може да бъде превишено в дейности, чието непрекъснато функциониране поради естеството на работата трябва да бъде осигурено от последователни смени, при условие че броят на работните часове не надвишава средно 56 часа на седмица. Този режим не засяга почивките, които могат да бъдат осигурени на трудещите се от националните закони като компенсация на техния седмичен почивен ден. Това на практика при покрива нормата на чл. 19 от

Директива 2003/88/EО и по-конкретно „Ограничения за дерогации от референтните периоди“ и сега действащата норма на ал. 2 на чл. 142 от КТ. Разписаните в конвенцията норми позволяват непрекъснато функциониране на производствения процес поради естеството на работа. Намаление на референтния период за установяване на сумирано изчисляване на работното време (седмично, месечно или за друг календарен период, който не може да бъде повече от 6 месеца) от 1 до 4 месеца може сериозно да увреди производството в големите промишлени предприятия и да засегне финансово както работодателите, така и самите работници.

Считаме, че въпросите свързани с установяването на сумирано изчисляване на работното време следва да бъдат уредени на законово ниво, а не в акт, който може да бъде променян често и бързо. По този начин ще се осигури стабилност на правната уредба и ще се избегне създаването на несигурност за инвеститорите.

III. Допълнителни бележки по текстовете на проекта:

5. По параграф § 1 относно създаването на нов чл.2а от КТ

Мотиви:

Считаме, че нормата на ал. 2 на чл. 2а е излишна. Същата представлява по-скоро описание и следва да се редактира в стил подходящ за нормативен акт.

Ако разпоредбата остане, предлагаме следното изменение:

В т. 3 думата „договаряне“ да се замени с „преговаряне“, защото това е процесът, който следва да се утвърждава, а договарянето е само възможен, но не задължителен резултат.

В т. 5 думата „мотивация“ да се замени с „мотивиране“, което е процесът, а мотивацията е възможен резултат от него.

6. По параграф § 3 относно изменението на чл. 10 от КТ предлагаме:

- т. 1 - ал. 1 и 2 трябва да бъдат изразени в множествено число, както е и в следващите алинеи.
- т. 2 относно ал. 4

Думата „защитата“ трябва да бъде заменена със „закрилата“, защото защитата предполага нарушени права (английската дума „protection“ означава „закрила“, а не „защита“), а запетаята след думата „територията“ да бъде заличена.

7. По параграф § 7 относно чл. 107т - предлагаме следната **корекция на текста:**

Думата „командироване“ трябва да бъде заменена с „изпращане“, за каквото всъщност става дума съгласно чл. 107т и чл. 121а, ал. 2 КТ. Нужно е термините да се уеднакват за да няма различно тълкуване при прилагане на разпоредбите.

8. По параграф § 8 относно ал. 2 на чл. 114 считаме, че нормата е излишна и може да отпадне.

Мотиви:

Разпоредбата на практика повтаря нормата на чл. 110 от КТ.

9. По параграф § 16 относно чл. 155, ал.2 и 3, предлагаме изменението да отпадне.

Мотиви:

Според нас предложените четири месеца са твърде кратък срок от трудовия стаж за придобиване право на платен годишен отпуск. Не е ясно съгласно изложените мотиви в законопроекта, как това ще допринася за подобряване мобилността на работната сила.

От гледна точка на работодателите мобилността не е предимство, защото след всяко наемане на нов работник започва обучение и квалификация. В този смисъл не е редно „мобилността“ да се настърчава, а следва да се ограничава. Поради това искаме да се запази стария срок.

10. По параграф § 37 относно влизането в сила на параграфи 7, 8, 11, 14 и 15 от Законопроекта:

Мотиви:

Няма правно основание за предложените различни дати на влизане в сила.

Това може да създаде ненужно объркване, а и не са изложени убедително причини за допускането му.

БТПП напомня, че в условия, когато компаниите се опитват да оцелеят заради критичната икономическа обстановка предизвикана от пандемията от КОВИД-19 е недопустимо да им се налагат още задължения. Палатата отдавна е предложила мерки за облекчаване на малките и средни предприятия, породени от оstarяло законодателство (Приложение № 2), които настояваме да бъдат отново разгледани и приети в сегашната обстановка.

БТПП си запазва правото да даде още допълнителни бележки по текстовете.

Приложения:

1. Становище № 318/13.03.2020г.
2. Таблица – Предложения за облекчаване дейността на микро-, малките и средните предприятия, чрез изменение на нормативната уредба.

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА
Меж. № 3/8
дата 13. MAR 2020

ДО

ДЕНИЦА САЧЕВА -
МИНИСТЪР НА ТРУДА И
СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

СТАНОВИЩЕ от БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Относно: **Предложения за изменения и допълнения на Кодекса на труда в областта на колективното трудово договоряне на МТСП**

УВАЖАЕМА Г-ЖО МИНИСТЪР,

Във връзка с предложения за изменения и допълнения на Кодекса на труда в областта на колективното трудово договоряне на МТСП, Българска търговско-промишлена палата изразява следната позиция:

Не подкрепяме измененията и допълненията в чл.51б, ал.4, като считаме за добре запазване на досега действащият текст. Предложенията на практика дават възможност за разширяване на простирането, без да предоставя гаранция, че ще бъде отчетено мнението на заинтересованите страни. В сегашната си редакция текстът нормативно определя следната хипотези - *КТД да е склучен между всички представителни организации на работниците и служителите и на работодателите от отрасъла или бранша и по тяхно общо искане министърът на труда и социалната политика да може да разпростре прилагането на договора или на отделни негови клаузи във всички предприятия от отрасъла или бранша, до създаване на възможност за разпростиране на КТД само на основание общо искане на страните по договора.* В действащата към момента правна норма имаме зачитане на мнението на страните като само една неучаствала в подписането на КТД браншова/отраслова организация може да препятства разпростирането му.

Също така предлагаме да се нормират ограничения за разпростиране на склучени колективни трудови договори (КТД) и тяхната задължителност за

работодателите на отраслово/браншово ниво (в чл. 51б, ал. 4 от КТ) при спазване на следните условия:

- КТД в съответния отрасъл/бранш да е сключен между всички отраслови/браншови работодателски и синдикални организации (не само представителните);
- работодателите, които не членуват в отраслова/браншова работодателска организация да са изразили изрично съгласие за присъединяване към сключения КТД;
- работодателите, които членуват в отраслови/браншови организации, сключили КТД (или заявили изрично съгласие за присъединяване) да са предоставили изричен писмен мандат на отрасловата/браншовата организация за подписване на КТД;
- министърът на труда и социалната политика да има правото на преценка за законосъобразността на клаузите от сключения КТД и да не разпростира действието на незаконосъобразните клаузи;

Не подкрепяме предложения вид, защото създава правна възможност разпростирането на КТД да се осъществи само като се вземе одобрението и съгласието на малцинството от представителите на определен отрасъл/бранш.

В тази връзка БТПП продължава принципната си позиция, че всяко предприятие трябва да има право на своя преценка в зависимост от търговския оборот.

Подкрепяме изменението на чл.53, ал.3

Не виждаме необходимост от изменения и допълнения в чл. 57, ал.2 и сме категорично против създаването на нова ал.3. Според БТПП мястото на присъединителната вноска трябва да се урежда в КТД, а не в КТ, това не е държавна такса, за да изисква нормативно да се заложи в закона.

Обръщаме внимание, че е възможно и въобще да не бъде определена такава.

За определяне на легална дефиниция на понятията „бранш“ и „отрасъл“ е нужно да се продължи дискусията с цел формулиране на подходящо терминологично определение.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА
ЗА ОБЛЕКЧАВАНЕ ДЕЙНОСТТА НА МИКРО-, МАЛКИТЕ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ,
ЧРЕЗ ИЗМЕНение на нормативната уредба

Предлаганите мерки за конкретни нормативни промени ще облекчат условията за стопанска дейност на микро-, малките и средни предприятия. Тези мерки са насочени спрещу задължителното изпълнение на определени задължения, дейности, съгласувания, славането на изисквания и/или съставянето на свързани с тях документи от посочените предприятия.

Една част от предлаганите промени касаят „мъртви“ нормативни изисквания, които имат императивен характер, но на практика не се слават, нито се контролират от държавата. Дори ако се контролират, в много случаи тези изисквания могат да са предпоставка за корупционни практики от страна на държавни служители, които по този начин да се облагодетелстват неправомерно. Отмяната на тези норми спрямо микро-, и/или малките и/или средните предприятия ще облекчи последните значително, ще ограничи приложението само спрямо останалите предприятия, което ще направи възможен и контролът за тяхното славане.

Друга част от предложението касаят отмяна на ефективно контролирани и санкционирани от държавата задължения, които сега следва да се славят от микро-, и/или малките предприятия. Тези предложения са мотивирани от съображенията, че въпросните задължения касаят дейности, съгласувания, изисквания и пр., както и съставянето на документи във връзка с тях, които не само, че нямат значителен обществен интерес, но значително натоварват тези предприятия – както ресурсно, така и организационно и финансово.

Трета част от предлаганите промени се насочени към актуализиране на нормативната уредба, чрез отмяна на документацията на хартиен носител („прошнуровани и прономеровани“ книги), или въвеждане и поддържане на тази информация на електронен носител, когто значително облекчава тази дейност.

За пълно преодоляване на посочените и други слабости, на държавно ниво е необходимо да се направи цялостен преглед на законодателството и приложимите процедури, регулиращи стопанските инициативи. Дейностите, които държавата следва да извърши в този контекст, включват:

- идентифициране на всички тежести, съществуващи бизнеса, и на възможностите за премахването/облекчаването им;
- проверка на европейската нормативна рамка, с оглед установяване на режими на българското законодателство, надхърлящи изискванията на ЕС; отмяна на тези от така установените режими;
- всякакви други предложения и мерки, където е възможно, с цел повишаване на конкурентоспособността на българските предприятия спрямо техни конкуренти в трети страни.

Като мярка, която чувствително ще облекчи около 90% от предприятията в страната, каквите се явяват микропредприятията, се предлага годишните отчети на този тип предприятия да се представят само на един държавен орган – НАП, откъдето по служебен път информацията да се изпраща на Националния статистически институт и на Агенцията по вписванията.

Друга мярка, насочена към намаляване на административната тежест спрямо микропредприятията, е към подаваната от тях годишна данъчна декларация, като отделни раздели да се включват данни само за:

- наблюдавани основни статистически показатели;
- отчет за приходите и разходите;
- съкратен счетоводен баланс.

От особено значение за качественото взаимодействие на администрацията с фирмите и граждани е да бъде въведен моделът на комплексното административно обслужване, основан на службното събиране на данни - както в рамките на една институция, така и между различни административни структури. По този начин ще се избегне натоварването за лица и фирми да представят пред държавни органи документи, с които администрацията вече разполага.

Основен принцип в отношенията между работодатели и работници е този на равнопоставеност. В сега действащото законодателство, съвръменето между разпоредбите, създаващи тежести за работодателя, и разпоредбите, предвиждащи ползи за работещите, е такова, че се стига до нарушаване на изискуемия баланс в интерес на работодателите.

N	МЯРКА	относимо за микро-предприяти	относимо за малки предприятия	относимо за средни предприятия	мотиви
1.	Изключване на ограничението по чл. 107р, ал. 4 от Колекса на труда (за назначаване на работа чрез агентните за времenna заетост само на лица за срочни трудови договори и за заместване)	X			Разпоредбата ненужно създава ограничение по въпрос, който следва да се определя съобразно нуждата и от преценката на лицата, полагащи труд.
2.	Отмяна на задължението на работодателя за разработване и приемане на Правилник за вътрешния трудов ред по чл. 181 от Колекса на труда	X	X	X	Приемането на такъв правилник на практика е излишно за микропредприятията. В случай, че мярката не бъде приета в този вид, предлагаме работодателят по избор да изготви правилник за вътрешния ред или да ползва типов образец,

				изготвен от компетентните държавни органи, който да бъде поставен на видно място в предприятието.
3.	Отмяна на задължението на работодателя да съгласува със синдикалните организации и представителите на работниците и служителите въвеждането на непълно работно време по чл. 138а, ал. 1 от Кодекса на труда	X	X	Виж мотивите към мярка № 3.
4.	Отмяна на допълнителния отпуск за синдикални дейци по чл. 159 от Кодекса на труда	X	X	Разпоредбата поставя на неравнопоставено положение работниците, които не членуват в синдикати.
5.	Отмяна на задължението на работодателя по чл. 46 от Кодекса на труда за създаване на условия за работа на синдикалните организации, вкл. и чрез безвъзмездно предоставяне за ползване на движимо и недвижимо имущество, както и за съдействие	X	X	Разпоредбата е в разрез с принципа за равнопоставеност.
6.	Отмяна на задължението на работодателя да организира и заплаща периодични			Периодичните медицински прегледи

Предложения на Българска Търговско-Промишлена Палата за изменение на нормативната уредба и облекчаване на дейността на микро-, малките и средните предприятия

медицински прегледи на своите работници и служители по чл. 287 от колекса на труда, resp. - Наредба № 3/27.02.1987 г.	X	X	е по-подходящо да се осъществяват от личните лекари, като се обвърже това задължение със задължението на службите по трудова медицина.
7. Отмяна на задължението на работодателя по чл. 292 и чл. 293 от Колекса на труда за финансиране на социално-битовото и културно обслужване на работниците и служителите с решение на общото събрание на работниците и служителите	X	X	Това задължение да се превърне във възможност за работодателя, която да бъде обвързана с икономически стимули и с корпоративната социална отговорност.
8. Отмяна на задължението на работодателя по чл. 315 от Колекса на труда (с повече от 50 работници и служители) за ежегодно обявяване на свободни работни места за трудоустройствани лица в процент от 4 до 10 от общия брой работни места (в зависимост от икономическата дейност)	X	X	Това задължение да се превърне във възможност за работодателя, използването на която да се насърчава с подходящи икономически стимули.

				Задължението да се замени с възможност за работодателя да открива работни места, предназначени за трудоустроени, като това бъде обвързано с икономически стимули и с корпоративната социална отговорност.
9.	Отмяна на задължението на работодателя по чл. 317, ал. 3 от Кодекса на труда да премести на подходяща работа трудоустроен работник в 7-дневен срок от получаване на предписането на здравните органи – отмяната да се отнася за случаите, когато работодателят не разполага с подходящи места за работа за трудоустроени	X	X	
10.	Отмяна на чл. 406, ал. 2 от Кодекса на труда, регламентиращ право на синдикалните организации да посещават предприятието и да изискват обяснение от работодателя	X	X	Разпоредбата нарушива баланса между правата и задълженията на работодателя и на работниците и е в разрез с принципа на равнопоставеност
11.	Отмяна на чл. 5 от Наредбата за структура и организацията на работната заплата за разработване и приемане на вътрешни правила за работната заплата в предприятието	X	X	Предлагаме държавната администрация да се натовари със създаване на пояснителни документи с ненормативен характер, които да

				подпомагат прилагането на нормативната уредба. Подходящо е тези документи да бъдат оформени като типови образци. Те следва да бъдат поставени на видно място в предприятието.
12.	Отмяна на чл. 27 от Закона за интеграция на хората с увреждания, регламентиращ задължение на работодатели с между 50 и 100 работници и служители да наемат един работник/служител с трайни увреждания, а предприятия с две с над 100 работника/ служителя - 2 на 100 от персонала.	-	-	X
13.	Разпоредбата на чл. 15, ал. 1 от Наредбата за работното време, почивките и отпуските да се допълни, както следва: „За полагането на извънреден труд,	X	X	На практика, в голяма част от случаите нуждата от полагане на извънреден труд

Предложения на Българска Търговско-Промишлена Палата за изменения на нормативната уредба и облекчаване на дейността на микро-, малките и средните предприятия

			изниква инцидентно и времето не е достатъчно за уведомяване на инспекцията по труда. Така работодателят като правило изпада в нарушение, което е предпоставка за корупционни практики.
14.	Отпадане на задължението за разделно събиране на отпадъци и свързаните с това изисквания по Закона за управление на отпадъците	X	Предлагаме задължението за разделно събиране на отпадъците да бъде обвързано с подходящи стимули, като например: намаляване на такса смет за лигата, която го извършват разделно.
15.	Отмяна на задължението за осигуряване на обслужване от служба по трудова медицина, съгласно чл. 25 от ЗЗБУТ	X	Предлагаме службите по трудова медицина да се свържат с Възможност за данъчни облекчения, както и търговците,

				които ги използват да бъдат разглеждани като социално отговорни.
16.	Отмяна на задължението за изграждане на Комитет по условия на труд или Група по условия на труд, съгласно чл. 27 от ЗЗБУТ	X	X	X
17.	Отмяна на задължението дневникът за регистриране на трудовите книжки по чл. 1, ал. 5 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж да се води на хартиен носител. Вместо това, дневникът да се води в електронен вид.	X	X	X
18.	Разработване на единна методика с приложимите към нея документи за извършване на Оценка на риска за	X	X	X

здравето на работещите на работните места.	<p>оценка. В бюлшинството от слушате, резултатите от оценката на риска не са свързани с изискванията за осигуряване на необходимата информация за условията на труд, която трябва да се въвежда в здравното досие във връзка с условията на труд. На следващо място тази разнородност на показателите и характеристиките, които се залагат при наблюденето на състоянието на условията на труд по работни места поражда условия за корупция от страна на съответните контролни органи по труда.</p>
---	---